

Bestuursdienst

Directie BST/BA/Janssen

Onderwerp VNG-modelverordening onderwijshuisvesting

Bezoekadres
Wagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Wij zijn met het openbaar
vervoer bereikbaar,
buslijnen
1, 2, 3, 5, 6, 11, 13, 16

Informatie over
vertrektijden krijgt u via
0900-92 92

In uw antwoord graag datum
en kenmerk vermelden.

Telefoon 050 367 76 58

Bijlage(n)

Ons kenmerk OS 11.2538293

Datum - **9 MRT 2011** Uw brief van

Uw kenmerk

E-mailadres
bestuursdienst@bsd.
groningen.nl

Website
www.groningen.nl

Geachte mevrouw/heer,

In uw commissie Onderwijs en Welzijn van 2 februari 2011 is gevraagd hoe ons college denkt over de update van de VNG-modelverordening, welke uitgaat van kwaliteitstandaarden voor nieuwbouw en uitbreiding van schoolgebouwen basis-, speciaal en voortgezet onderwijs. Daarnaast is de vraag gesteld of uw raad wordt betrokken bij eventuele beslissingen over dit onderwerp. Onderstaand informeren wij u over deze recente ontwikkelingen.

Hoofdpijnen gemeentelijke taken onderwijshuisvesting.

Gemeenten hebben sinds 1997 een zorgplicht voor de huisvesting van alle scholen voor voortgezet en primair onderwijs op hun grondgebied. De gemeente draagt de kosten van o.a. nieuwbouw, uitbreiding, onderhoud aan de buitenzijde van de schoolgebouwen (sinds 2005 alleen nog voor het PO) en eerste inrichting (jargon: "voorzieningen in de huisvesting"). De gemeente moet zorgen dat scholen over voldoende capaciteit beschikken en dat de gebouwen voldoende onderhouden kunnen worden. Schoolbesturen zijn zelf verantwoordelijk voor de exploitatie (schoonmaak, energie, schilderwerk en dagelijks onderhoud) van de gebouwen en krijgen daarvoor rechtstreeks geld van het Rijk.

De regels.

De gemeente is verplicht een verordening op te stellen waarin de zorgplicht nader is uitgewerkt. De meeste gemeenten in Nederland hebben de modelverordening van de VNG overgenomen. Daarin is o.a. vastgelegd hoe en wanneer de gemeente moet beslissen op een verzoek van een schoolbestuur voor bijvoorbeeld nieuwbouw of uitbreiding. Daarnaast zijn in de verordening normen en criteria opgenomen waaraan een school moet voldoen om in aanmerking te komen voor subsidie. Ook staan er in de verordening regels over de hoogte van het budget: de normbedragen. Niet alle soorten voorzieningen kennen normbedragen: sommige worden op offertebasis toegekend (bijvoorbeeld groot onderhoud, huur noodlokalen en aanpassingen).

Het college stelt volgens de wet (en verordening) jaarlijks een subsidieplafond vast (dit is in Groningen het uitgavenniveau van het vastgestelde programma onderwijshuisvesting), dat redelijkerwijs moet voorzien in de behoefte van de scholen. Door (grond)wettelijke eisen met betrekking tot rechtszekerheid en gelijke behandeling is de verordening complex.

Het college past de regels uit de verordening dus toe op de concrete aanvragen en stelt die jaarlijks als één bundel vast (jargon: "Programma onderwijshuisvesting", het "Overzicht" bevat de afwijzingen met hun motivatie).

De normbedragen voor nieuwbouw en uitbreiding: vaak een probleem.

In de gemeentelijke verordening zijn normbedragen opgenomen voor nieuwbouw en uitbreiding. Nadat de gemeente de noodzaak voor de nieuwbouw of uitbreiding heeft vastgesteld en er binnen de begroting voldoende ruimte is, ontvangt het schoolbestuur het normbedrag. Het normbedrag heeft twee functies. De normvergoeding bepaalt het beschikbare budget waarbinnen het gebouw moet worden gerealiseerd. Het normbedrag bepaalt hierdoor de kwaliteit van het nieuwe schoolgebouw. Naast de minimale eisen uit het bouwbesluit zijn er geen wettelijke kwaliteitseisen voor schoolgebouwen.

De kwaliteit van schoolgebouwen wordt vanuit diverse kanten (onder andere door de Rijksbouwmeester) bekritiseerd. Bij onvermijdelijke extra kosten worden de normen soms aangevuld (in Groningen door toepassing van de hardheidsclausule). Dit kan bijvoorbeeld gaan om monumentale panden en locatiegebonden kosten.

We zien daardoor regionaal, binnen regio's en gemeenten een differentiatie ontstaan in het toepassen van de norm en een differentiatie in het kwaliteitsniveau van schoolgebouwen.

Een kwaliteitsstelsel als oplossing.

De VNG heeft het initiatief genomen om de discussie over investeringen in schoolgebouwen terug te leiden naar de kernvraag: Wat zijn goede schoolgebouwen de gemeente waard? Kunnen de normbedragen worden vervangen door een kwaliteitsbeschrijving voor schoolgebouwen? Hierbij wordt gedacht aan een basiskwaliteit en mogelijke pluspakketten (duurzaamheid, investeringen in CO₂-reductie, enz.) op deze basiskwaliteit, die gemeenten in staat stelt om bewust te kiezen voor een (te differentiëren) kwaliteitsniveau voor de schoolgebouwen binnen haar gemeentegrenzen.

De VNG heeft van het ministerie van OCW subsidie gekregen om dit nader te onderzoeken. Het onderzoek hoe een globaal kwaliteitsstelsel er uit kan zien loopt op dit moment. De voor- en nadelen van het werken met een kwaliteitstelsel en de invoeringsrisico's worden daarbij in kaart gebracht. Met de deelname in de VNG-klankbordgroep onderwijshuisvesting zijn wij bij dit proces betrokken.

Na het besluit tot invoering van een kwaliteitsstelsel wordt het verder uitgewerkt in de modelverordening van de VNG, zodat gemeenten hiermee vanaf 2012 kunnen werken.

Wij steunen deze ontwikkeling. In de gesprekken met de schoolbesturen over het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2012-2015 (IHP) is dit onderwerp aan de orde gesteld en hebben wij het voornemen kenbaar gemaakt om daarin een passage op te nemen over het in ontwikkeling zijnde kwaliteitsstelsel als vervanging voor de normbedragen. In een volgende aanpassing van de verordening kan deze wijziging vervolgens worden meegenomen. Zowel het IHP als de aanpassing van de verordening worden te zijner tijd aan uw raad ter besluitvorming voorgelegd.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys